

tilille ja clearingvaluutoissa sitä, että vastaavan remburssin kate oli ulkomaiseen clearinglaitokseen clearingtilillemme suoritettu. Koska clearingtililtä maksussa saattoi tulla kyseeseen odotusaika, liitimme avaukseen klausuulin "maksettava a/v katteen s avuttua", eli me siis sitouduimme maksamaan remburssilta asiakirjojen määrän vasta sitten, kun kate clearingtilillä oli tullut maksuvuoroon. Tästä taas johtui, että myyjät halutessaan rahat heti käteensä asiakirjoja vastaan, pakotettiin remburssi avaamaan siksi ajoissa, että kate oli maksuvuorossa käyttöhetkellä tai pyysi ulkomainen pankki meitä suorittamaan maksun huolimatta odotusajasta, sitoutuen samalla suorittamaan koton ~~xxxxxxx~~ meille suorituspäivän ja clearingmaksupäivän väliseltä ajalta. Pankkimme myöntämä luotto supistui tällöin käytännöllisesti katsoen vain siihen, että luotimme kirjeenvaihtajapankkiemme maksukykyyn ja clearingtilien toimintakykyyn. Me olimme ulkomaisen ostajan pankkinsa välityksellä antamasta toimeksiannosta heidän meille lähettämänsä rahaerän valvoja, että se suoritettiin suomalaieselle viejälle annettujen ehtojen täyttämisen jälkeen. Kulumme ja provisioimme oli palkkio tästä työstä ja ne suoritti ulkomainen toimenantajamme. Remburssin katteena käytetyn valuutan (vapaa tai clearing) agio (clearingissä maksuprovisio) tuli tämän lisäksi meille valuuttakaupan ansiosta.

Tuontiremburssit.

Tuonnissamme käytetyt remburssit avattiin vastavuoroisesti jossakin ulkomaisessa pankissa ulkomaisen viejän hyväksi ja katteen siirsimme välittömästi remburssin avauksen yhteydessä joko clearingtilille tai ulkomaisten kirjeenvaihtajapankkiemme välityksellä akkreditoidulle pankille. Odotusajan clearingtileillä pyrimme eliminoimaan korko ja kurssitakuin tai avaamalla remburssit tarpeeksi ajoissa, jotta kate ennätti tulla tilille käyttöhetkeen mennessä. Kun viime

kevättalvella Ranskan ja Belgian tileillä alkoi olla suoritus-
vaikeuksia ^{yritymme käyttää rambursseraus oikeutta} ~~setts~~ avasimme remburssin esim. Credit Lyonnaisissa
Pariisissa, j^a ilmoitimme Banque de Francelle, että Credit Lyon-
nais on oikeutettu veloittamaan tiliämme remburssimäärällä.
Credit Lyonnais'ille annoimme ohjeet, että he saavat Banque de
Francelle esittää tiliämme veloituspöytäkirjan vasta sitten, kun
remburssin asiakirjat on heille esitetty. Tämä järjestely
kohtasi vaikeuksia aluksi sekä Ranskassa, että varsinkin
Belgiassa. Ranskassa saatiin asia kuitenkin kirjeenvaihdon
avulla järjestymään haluamallamme tavalla, mutta Belgiassa
kieltäytyi valtion pankki esittämäämme järjestelyä hyväksy-
mästä sekä luullakseni kielsi myös sikäläisiä liikepankkeja
menettelyämme hyväksymästä. Heidän kentansa oikeutuksen ymmärtä-
tää siltä pohjalta, että maittemme välinen tili oli sovittu
ainoaksi maksumääräyksien järjestelytiliksi. Me taas avates-
samme remburseja ulkomaisissa liikepankeissa hankimme lisä-
luotto heiltä, joka luotto katettiin aikanaan remburssiasia-
kirjojen tultua esitettyä, valtiopankkien tiliä käyttäen. Valtio-
pankit eivät näin saamiemme luottojen määrää pystyneet valvo-
maan ennenkuin tilillä varattu plafondi oli täyteen määrään
käytetty. Tämän jälkeen tapahtuvia remburssisuorituksia ei
valtiopankki pystynyt kattamaan enää, vaan olisi ollut pakoitet-
tu vaatimaan meiltä valuuttasuoritusta tälle tilille (kuten
sopimus edellytti) Jos me olisimme kieltäytyneet syystä tai
toisesta (poliittinen epäluottamus maamme olojen järjestelyssä
hyvinkin huomattavalta osalta mahdollisuutena mukaanluetteuna)
olisivat valtiopankit olleet ikäänkuin seinää vasten asetettuja
jossa me pyytäisimme lisäplafondia ja sikäläiset viejät raho-
jaan.

Tilanteesta selviytyäksemme aloimme avata remburssimme
näihin maihin vahvistamattomina ulkomaisen pankin taholta,
ainoastaan meidän vahvistamanamme. Katteen siirsimme edelleen-
kin ulkomaisen pankin tilille avaushetkellä, mutta ylitti

tilisaldo tällöin plafongdin määrän. Tällä järjestelyllä toivoimme pääsevämme siitä, etteivät valtiopankit olisi voineet estää esittämäämme järjestelyä ja yksityispankit eivät luottoa tavallaan joutuisi myöntämään, koska heidän vahvistustaan remburseille ei pyydetty. Samalla myös pääsisimme vahvistusprovision verran pienempään valuuttamenuun. Tällä järjestelyllä Ranskalaiset pankit "antautuivat" s.t.s. hyväksyivät järjestelymme. Tähän tosin vaikutti hyvin suurelta osalta sekin, että tiliasemamme Ranskassa niihin aikoihin alkoi parantua. Mutta Belgiassa valtion pankki edelleen itsepintaisesti kielsi hyväksymisensä ja sai lisäksi, kieltäytymällä vahvistamasta katetta, jollain minulle tuntemattomalla perusteella, myös belgialaiset viejät kieltäytymään tällaisten remburssien vastaanotosta. Tämän takia olimme pakoitettut siirtämään jokaisen remburssin katteet akkreditoituun pankkiin, jolloin valtiopankin tilillä aina on näkyvissä koko Belgiaan suoritettavia maksuja varten avoinna oleva saldo ja remburssiavauksetkin siis pysyvät plafongdin puitteissa.

Vientiremburssit.

Meidän kauttamme avatuissa vientiremburssissa ovat ulkomaiset pankit entistä enemmän alkaneet siirtyä sille kannalle, että katetta ei siirretä tilillemme ennenkuin me olemme asiakirjat täällä vastaanotettuamme maksusta heille ilmoittaneet. Tai sitten esim. Credit Lyonnais, ilmoittaa hyvittäneensä meidän nostrotiliämme heillä, siis ei valtiopankissa, ja vasta asiakirjojen tultua esitettyä, siirtää pyynnöstämme täten vapautuneet varat tilillemme Banque de France:in. Vaikkakaan tällainen menettely ei ole vastavuoroinen meidän noudattamamme menettelyn kanssa ja johtuen lähinnä siitä, että me käytämme nostrotilejä remburssijamme avatessamme ja me taas voisimme sovelluttaa vastaavaa menettelyä sikäli kun ulkomainen pankki avaisi remburssinsa meillä nostrotilejämme käyttäen

on ulkomaisten pankkien menettely siinäkin suhteessa mielestän-
täysin oikeutettu, että valuutta, joka vientiremburssin kat-
teeksi tilillemme suoritetaan, ei ole meidän vapaasti käytettä-
vissämme, ennenkuin vientiasiakirjat on remburssia vastaan
hyväksytty. Näin ollen ei meillä ole täyttä kutyymeihin
perustuvaa oikeuttakaan saada hyvitystä valtiopankin tilille
aikaisemmin, kuten ei myöskään esim. Belgiassa Banque Belgi-
quen menettely meidän tuontiremburssihimme nähden.

Näin ollen pankkiemme myöntämä luotto järjiksi vienti-
remburseissa on kasvanut aikaisempaan käytäntöön verraten
sikäli, että joudumme lisäksi luottamaan kirjeenvaihtaja-
pankkiemme lupauksiin, joiden takeet ovat remburssin avaukses-
sa. Ulkomainen pankki ei tosin voi käyttää meidän lunasta-
miamme asiakirjoja, ellei se itse toiselta puolen täytä
remburssisitoumuksiaan. Jos asiakirjat ovat remburssiehto-
jen mukaisessa kunnossa, on pankillamme niiden perusteella
remburssiin perustuva saatava ulkomaiselta pankilta, mutta
tiliaseman käännyttyä meidän hyväksemme, ylittävät sikäläi-
set mahdolliset remburssiavaukset plafongdin meidän puolel-
lamme, jolloin tilanne on meidän kohdaltamme sama, kuin
Belgiassa nyt.

Ulkomaisen toimenantajan suorittama provisio on
edelleenkin palkkiomme sekä vastuustamme, että suoritta-
mastamme asiakirjojen tarkastuksesta ja lunastuksesta.
Viimeaikoina ovat ulkomaiset pankit alkaneet avata remburssin-
sinsa itse maksettaviksi heidän saatuaan asiakirjat ja
suorittavat katteen tilillemme vasta asiakirjojen saavuttua
joten provisioimme jää pois ja vastuu sekä plafongdin
ylitysmahdollisuus teoriassa tulee olemaan, jotapaitsi
tiliasemamme ulkomaisessa valtiopankissa näyttää todelli-
suutta epäedullisemmalta, koska vastavuoroisuutta ei nouda-

teta. *Ruotsissa peritään tällaisia remburssista avausprovisio
viikottain, Suomessa tällaisia "avausprovisio"
joka otetaan u.s. ne govenungin provisio ei 1/2% - 1% määrän mukaan
piippu.*
Täkaläisten liikepankkien kanssa käydyissä neuvot-

teluissa esitettiin myös mielipide, etteivät liikepankkimme uskalla siirrättää vientiremburssinkatteita ulkomaisen valtiopankin tilille avaushetkellä, koska silloin he saavat suorituksen Suomen Pankilta meidän maksupäivänämme vallinneeseen kurssiin ja viejämme taas vaativat heiltä maksua asiakirjojen esittämispäivän mukaiseen kurssiin.. Liikepankkimme eivät katso voivansa ottaa täten syntyvää kurssiriskiä itselleen, haluavat ratkaisua ensin tähän kysymykseen, ennekuin ottavat käyttääkseen meidän haluamaamme menettelyä, siirrättää kaikkien vientiremburssien katteet valtiopankin tilille avaushetkenä.

"Letter of credit"

Englantilaiset pankit alkoivat ensimmäisinä käyttää meillä sellaista remburssimuotoa, että he itse avasivat remburssit suoraan suomalaisen viejän hyväksi, lähettäen remburssikirjeensä "letter of creditin" suomalaiselle viejälle joko suoraan tai käyttäen suomalaista pankkia "postikonttorina". Nämä kirjeet ovat muuten tavallisen remburssiavauksen tapaisia paitsi, että ulkomainen avaaajapankki ilmoittaa siinä itse avanneensa remburssin ja velvoittautuu siinä maksamaan suorituksen mainitseman suomalaisen pankin tai liikkeen tilille tilihyvityksenä sitten, kun remburssiehtojen mukaiset asiakirjat on heille esitetty. Ulkomainen pankki tekee siis kaikkensa, saadakseen "Letter of creditin" kauppakelpoiseksi. Jos asiakirjat vastaavat remburssiehtoja, on pankki sitoutunut kaikin puolin niiden lunastukseen sitten, kun saa asiakirjat haltuunsa. Suomalainen viejä voi nyt, hankittuaan vaaditut asiakirjat ja laadittuaan tällaisen remburssin ehtoihin olennaisesti kuuluvan tratan (toistaiseksi on esiintynyt yksinomaan a/v trattoja) lähettää asiakirjat remburssin avanneelle ulkomaiselle pankille, jäää odottamaan suoritusmaksumääräyksen tuloa.

Häneltä menee tässä asiakirjojen lähettämisen ja maksun saamisen välillä aikaa niin kauan, kuin valitsemansa maksu- määräys vie aikaa ja saa suorituksen pankilta kirjemääräyksestä tai sähkömääräyksestä voimassa olevan vastaavan ostokurssin mukaisen suorituksen. Kaikki lähetyksestä johtuvat kulut jäävät viejän kannettaviksi ja valuuttakaupasta johtuva kurssiagio jää maksun suorittaneelle ^{suomal.} pankille. Jos viejä kuitenkin haluaisi saada rahansa heti käteen, tuo hän asiakirjansa trattoineen ja "letter of credit" kirjeineen jollekin suomalaiselle pankille, tavallisimmin sille pankille, joka on "postikonttorina" toiminut ja pyytää diskontata paperinsa. Luonteeltaan on remburssi tällöin lähinnä verrattavissa ulkomaisen pankin shekkiin. Shekissä tarkastusvelvollisuu- temme ennen diskonttausta (lunastusta) käsittää shekin muodon ja allekirjoitusten oikeaksi toteamisen, kun taas "letter of credit"issä" on tarkastettava, vastaavatko esitetyt asia- kirjat remburssiehtoja. Näin ollen pankit eivät enää suori- takaan tätä tarkastusta ulkomaisen pankin pyynnöstä, vaan omas- ta intressistään, todetakseen asiakirjojen diskonttauskelpoi- suuden (lunastuskelpoisuuden). Tämän vuoksi ei ulkomaisella pankilla ole mitään velvoitusta suorittaa remburssiprovisiota meille, koska tarkastus eli remburssityö suoritetaan meidän pankkimme takia ja ovatkin kieltäytyneet tämän provision suorituksesta samoinkuin postikulujen, koska he ovat lupau- tuneet suorittamaan tilihyvityksen vasta sitten, kun asiakirjat ovat heille saapuneet. Suomalainen viejä haluaa saada rahat diskontatessaan asiakirjansa, siis varsinaisesti trattansa, johon asiakirjat liittyvät. Luonnolliselta tuntuu, että viejä saa suorituksen shekkikurssiin, siis valuuttakaupasta ~~xxxxxxx~~ täten syntyvä agio jää meidän pankillemme kor- vaukseksi suoritetusta remburssityöstä. Kuitenkaan ei työ eikä vastuu ole entisestään vähentynyt, vaan pikemminkin

päinvastoin. Kuka maksaa ennen ulkomaiselta pankilta saamamme remburssiprovisiot. Onko ne perittävä provision muodossa viejiltämme. Tähän voimme odottaa suunnatonta vastustusta, vaikkakin, kuten neuvotellessani Stockholms Enskilda Bankin pankinjohtajan Ebbe Wallenborgin kanssa kävi ilmi, Ruotsissa peritään provisio sikäläisiltä viejiltä "negocierångs"provision nimisenä, joka provisio on $\frac{1}{2}$ % tai 1 % riippuen summan suuruudesta (on huomioitava, että Ruotsissa remburssi-provisiot liikkuvat tuontiremburssissaakin juuri mainittujen $\frac{1}{2}$ - 1 % paikkeilla). Täkäläisten liikepankkien kanssa neuvotellessamme he vastustivat tällaista provision perimistä, Toinen mahdollisuus olisi määrätä erikoinen vekselikurssi, joka olisi shekkikurssia alhaisempi. Liikepankkien neuvottelijat eivät pitäneet nykyisten valuutta-agio mariginaalien suhteellisen suuruuden takia tätäkään nykyisenä ajankähtana tarpeellisena, johtuen yksinomaan siitä, että remburssivaluuttakauppa on melkein ainoa heidän tällä hetkellä harjoittamansa valuuttakauppa, joten ero tavallisen valuuttakaupan melko vähätöisen agion ja suuritöiden remburssivaluuttakaution samansuuruisuus ei heillä sanottavasti ilmene. Kuitenkin jos esim. Bretton-Woodsin valuuttajärjestelyn tai muun sopimuksen kautta agiomariginaalit pienenevät nykyisestään, otettaisiin myös äskenmainittu vekselikurssi harkittavaksi Pankinjohtaja Wallenborgin mielestä tällainen vekselikurssi herättäisi liiaksi huomiota ulkomailla, ja kohtaisi vastustusta sieltä taholta kovasti. Kotimaiselta viejältä peritty provisio taas voitaisiin selittää siten, että "letter of credittien" negocieraus maksaa meillä niin ja niin paljon, eikä ulkomaiset pankit pääse tähän vaikuttamaan.

Selvää on, että viejä suomalaiseseen pankkiin asiakirjat diskontatessaan hyötyy maksumääräyksen odotusajan ja saa siitä huolimatta suorituksen samaan shekkikurssiin kuin saisi itse asiakirjat suoraan ulkomaiselle pankille

lähettäessään.

Ulkomainen avaajapankki voi eräissä tapauksissa myös määrätä niin, että se lupaa suorittaa tilihyvityksen heti kun saa meiltä sähköilmoituksen remburssin mukaisten asiakirjojen vastaanotostamme ja hyväksymisestämme. Onko tässä tapauksessa viejälle suoritettava maksu sähkökurssiin? Oikeastaan olisi, jos pidämme vertailukohtana sitä, että hän itse on asiakirjansa suoraan ulkomaiselle pankille/toimit-
tanut ja saa suorituksen sähkömääräyksin. Tässä hänsiis me-
nettää vain odotusaikana sen ajan, minkä asiakirjojen postikulku ulkomaille kestää. Liikepankkien neuvottelijat olivat kuitenkin sitä mieltä, että tässäkin tapauksessa olisi diskonttauksemme tehtävä shekkikurssiin ja ehdottivat sähkökurssinoteerauksemme kokonaan poistettavaksi. Mielestäni kuitenkin ulkomainen remburssipankki on juuri asettanut mainitun sähkömenettelyn, joten johdonmukaisesti meidänkin pitäisi se viejillemme myöntää tai tulevaisuudessa määrätä sähkö/
erikoinen vekselikurssi vekselishekkikurssin rinnalle aikaisemmin saamamme vahvistamattomista remburseista 1 % ja vahvistetuita 1,25 % 3 kk:n jaksolta + 1 % keskimääräisen provisioimme korvauksena.

Sähkökurssin poistamista pankinjohtaja Wallenborg vastusti, koska pankit harjoittavat myös muuta valuuttakauppaa kuin remburseja, ja näissä muissa kaupoissa taas sähkökurssi on paikallaan.

Pankkien vastuu ei remburssitrattoja diskontatessa ole teoriassa suurempi kuin shekkidiskonttauksessakaan, mutta käytännössä paljon suuritöisempi, johtuen siitä, että viejimme ihmeteltävän suuri sekä remburssi- että vieläpä laivaus-
usansien ja -kutyymien tuntemattomuus. Asiakirjat on tarkastettava suurella huolella laskusuorituksia myöten ja epätäydellisiä asiakirjoja palautettava ja korjattavaksi ja täyden-

nettäviksi. Suoraan sanoen, annettava viejille oppitunti laivausansseissa ja remburssikutyymeissä melkein joka kerta, kun asiakirjoja meille esitetään. Koska esim. Konnosmentissa esiintyy poikkeamisia remburssiehtoihin nähden, ei muutosta ja korjausta enää voida saada aikaan, on kutymien mukaisesti mahdollista määrätty poikkeamat sallia semmoisinaan, eräistä taas otetta varaus viejään nähden, s.t.s., että jos ulkomainen pankki ei poikkeamista hyväksy eikä maksua remburssista joko osaksi tai kokonaan suorita, on pankilla oikeus saada suorituksensa takaisin. Viejän vakavaraisuudesta riippuen riittää ~~XXXXXXX~~varaus, eräissä taas on otettavahaidän takuunsa, eräissä taas pankkitakuu, joissakin tapauksissa taas ei maksua voida suorittaa ennen-
pankilta
kuin on sähköitse tideusteltu ulkomaiselta ~~myyjältä~~ hyväksyykö se poikkeamisen j.n.e. Tällainen harkinta vaatii ehdottomasti ammattimestä, jolle hänellekin voi tulla erehdyksiä, koska ei voida ajatella, että hänkään olisi perillä eri artikkelien erikoiskutyymeistä ja usansseista ja lisäksi esim. vakuutusasioiden nykyinen monivivahteisuus on aiheuttanut varsinkin viimeaikoina joitakin viivytyksiä maksunsaamisessa ulkomaiselta pankilta. Viejät taas tuijottavat aivan liiaksi kauppasopimuksiinsa, vieläpä useasti suullistenkin sopimustensa mukaisiin ehtoihin ja osoittavat monasti suorastaan typerää tietämättömyyttä remburssiasioissa ja esiintyvät vaatimuksineen senmukaisesti hyvinkin röyhkeästi. Vaikeudet ovat olleet moninaiset, joista täyden kuvan saa vain päivittäin asioita kiinteästi seuraamalla. Edellämäinitsemani ovat olleet vain eräitä hajanäkemyksiä remburssiosaston kamppailemien päivittäisten pulmakysymysten joukossa. Koska vastuu näinollen aina on ollut suuri ja nykyisin vaikuttaa entisestään lisääntyvältä, pitäisin suotavana, että Johtokunta työjärjestyksessään määräisi henkilön, jolla

on riittävästi aikaa, ratkaisemaan näitä kysymyksiä tai sitten tunnustaisi remburssiosaston esimiehelle ratkaisu-oikeuden näissä ammatti- ja luottokysymyksissä, annettujen suurien suuntaviivojen mukaisesti. Käytännössä on remburssiosaston ollut pakko tällainen vastuu koko osaston toiminta-ajan ottaa.

Tämä uusi remburssimuoto alkaa yhä enemmän voittaa alaa ja todennäköisesti vähitellen syrjäyttää entisen käytännön mukaiset remburssit jo siitäkin syystä, että se tulee sekä remburssipankille että ostajille halvemmaksi ja varsinkin nykyisin hyvinkin vakavana esteenä oleva poliittinen epäluottamus valtioiden tuleviin kohtaloihin täten vältetään avaamalla remburssit omassa maassa (ajateltakoon vain Saksan vientiremburssikatteiden kohtaloa esim. Suomessa). Koska Suomen Pankin on nähdäkseni autettava elpyvää ja kaikenlaisissa vaikeuksissa kamppailevaa vientikauppaamme tukemalla viejiämme m.m. rahoitusvaikeuksissaan, en näe aihetta olevan siihen, että, vaikkakin valtiopankkina voisimme kieltäytyä tällaisten "letter of credit"ien" samoinkuin muidenkin remburssien hoitamisesta, meillä olisi syytä kieltäytyksen asenteeseemme, vaan on meidän pikemminkin syytä kehittää pankissamme tämän alan tuntemusta. Tuloksellisimpana keinona tällä hetkellä olisi mielestäni lähettää henkilö tutustumaan tähän uuteen remburssimuotoon sen syntymämaahan Englannin johonkin pankkiin tai pankkeihin, jolloin samalla voitaisiin tutkia mahdollisuuksia, miten myös Suomesta käsin ~~avattu~~ avattu valtava tuontiremburssimäärä voitaisiin halvimmalla ja varminmalla tavalla, mahdollisesti tätä uutta "letter of credit" muotoa käyttäen saada vietyä läpi, säästämällä sen nykyisen muodon vaatima valtava provisioihin käytetty valuuttamäärä supistettuaⁿ minimiin. Mikäli olen saattanut havaita ja tämän uuden remburssimuodon oikein käsittänyt, avataan esim.

£-remburssit sellaisessa englantilaisessa pankissa, jossa
avaajalla (liikemiehellä tai pankilla) on £-tili. Rkr-määräi-
settaas ruotsalaisessa pankissa j.n.e. En sensijaan ole tähän
mennessä saanut käytännössä selvyttä siitä, miksemme mekin
voisi avata esim £- remburseja itse ja käyttää "postikont-
torinamme" sellaista englantilaista pankkia, jossa meillä
on £-tili ja luvata, että englantilainen viejä saa veloit-
taa tiliämme esittämäänsä asiakirjoja vastaan. Luulisin
tähän vaikuttavan poliittisen epäluottamuksen sikäli, että
sodanaikainen tiliemme jäädyttäminen asettaa tähän esteen
tai olisiko siinä vielä muitakin syitä jo itse teoriassa.
Tutkimusaiheita on paljon remburssiusanssienkin pohjalta,
jonka vuoksi rohkenen vielä esittää, että esimerkiksi jossa-
kin ruotsalaisessa pankissa varattaisiin nimenomaan tämän
alan tutustumiselle joillekin remburssiosastolaisille tilai-
suus. Remburssi- ja laivausanssien erilainen tulkinta eri
maissa, mainitakseni esimerkkeinä Balkanin maat ja USA, muihin
länsi-Euroopan maiden noudattamiin ansseihin verraten, an-
taisi myös työmaata pitkäksi aikaa. Olen esittänyt henki-
löiden lähettämistä siitä syystä, että alaa käsittelevä
kirjallisuus on ollut perin niukka ja nykyisin vaikuttavat
vanhentuneilta.

Edellä mainitsin Ranskan ja Belgian kielteisen suh-
tautumisen remburssikäytäntöömme. Se johtuu nähdäkseni siitä,
että maiden välisiä kauppasopimuksia tehtäessä ei oteta edes
huomioon remburssikäyttöä. Näissä maissa tässä mielessä suori-
tettu, vähäisenkin ajan kestävä käyttö, selventäisi monet
nykyiset pulmakysymykset, mitä käsitteiden eroavaisuudesta
johtuva pitkäkään kirjeenvaihto ei voi korvata ja kuten
olemme voineet huomata ei ole johtanut tuloksiin.

Koska en ole tätä muistiota tehdessäni voinut remburssi-
alan laajuuden t kua kuin päällisin puolin kosketella muutamia

näkökohtia, olen laatinut tämän eräänlaiseksi alustukseksi eli johdatukseksi yksityiskohtaisempaa keskustelua varten, koska aikaisemmin omaksumamme käytäntö, joka näkyy olleen yhdenmukainen sodan aikana muidenkin maiden käytännölle, on aiheuttanut nyt kosketellun kiertotien syntymisen ja se taas puolestaan vaatii aikaisemman oman kannanottomme tarkistusta.

Helsingissä marraskuun 17 pnä 1946.

J. J. Aikola

A STATEN

SUOMEN VALT